

Parlament ČR schválil zákon o konsolidaci veřejných rozpočtů. Shrnujeme pro vás zde ty nejdůležitější změny. Většina z nich je navrhována s účinností k 1. lednu 2024.

KONSOLIDAČNÍ BALÍČEK | ZÁSADNÍ ZMĚNY

ZVÝŠENÍ SAZBY DANĚ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB

Zvýšení daňové sazby z 19 % na 21 % u právnických osob. Tato sazba od roku 2010 do současnosti činí 19 %. Zvýšením sazby na 21 % se dostáváme na úroveň roku 2008.

DAŇOVÁ OMEZENÍ PŘI NÁKUPU AUTOMOBILŮ

Konsolidační balíček zavádí horní hranici pořizovací ceny automobilu, ze které lze uplatňovat odpisy a kdy lze nárokovat daň z přidané hodnoty v plné výši. Tato hranice bude nastavena na 2.000.000 Kč. Pro zpřesnění je potřeba uvést, že se jedná o osobní automobily kategorie M1. V případě pořízení vozu s pořizovací cenou nad stanovenou částku 2.000.000 Kč bude možno uplatnit v daňovém přiznání pouze daňové odpisy z této částky.

Obdobná situace nastává i u vozidel pořizovaných na finanční leasing. V tomto případě budou daňově uznatelné pouze splátky do výše 2.000.000 Kč. Osobních automobilů se týká i další změna v rámci konsolidačního balíčku. Jedná se o omezení odpočtu daně z přidané hodnoty. Opět je zde operováno s hranicí 2.000.000 Kč.

Jinými slovy řečeno bude zaveden horní limit pro odpočet daně z přidané hodnoty při nákupu automobilu na 420.000 Kč, což odpovídá pořizovací ceně výše uvedené. Daň z přidané hodnoty nad tento limit nebude možné uplatnit jako daň na vstupu a odpočíst si ji v rámci daňového přiznání.

Je potřeba dodat, že do pořizovací ceny je zohledňováno například i případné technické zhodnocení.

ZMĚNA U DAŇOVÉ UZNATELNOSTI VÝDAJŮ NA STRAVOVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ

U nepeněžních příspěvků na stravování zaměstnanců přichází výrazné změny jak na straně zaměstnance, tak na straně zaměstnavatele. Aktuálně může zaměstnavatel poskytovat svým zaměstnancům stravování a nepeněžní příspěvky na stravování v neomezené výši.

Od roku 2024 by pak měl být nastaven horní limit pro toto osvobození. Současně balíček přináší novinku v podobě daňové uznatelnosti výdajů na stravování zaměstnanců.

Nepeněžitě stravování zajištěné na pracovišti a poskytování stravenek budou mít stejný režim jako peněžitý příspěvek na stravování.

ZRUŠENÍ DAŇOVÉ UZNATELNOSTI TICHÉHO VÍNA JAKO DARU

Konsolidační balíček znamená poměrně velkou ránu pro vinaře. Tiché víno je do konce roku 2023 daňově uznatelné pro účely daru. To znamená, že když společnost zakoupí tichá vína v ceně do Kč 500,-/lahev, jedná se o daňově uznatelný náklad. Tato daňová uznatelnost počínaje rokem 2024 zaniká. Původní návrh zákona navíc počítal se zavedením spotřební daně na tichá vína, toto však neprošlo.

MIMOŘÁDNÉ ODPISY U ELEKTROMOBILŮ

Vzhledem k tvrdému prosazování Green Dealu a tlacení elektromobility narůstá i počet elektromobilů jak v občanské, tak firemní sféře. Konsolidační balíček pamatuje i na tento druh automobilů, kdy došlo k prodloužení lhůty pro uplatnění mimořádných odpisů do 31. prosince 2028. Prodloužení lhůty pro uplatnění mimořádných odpisů má napomoci zvyšovat prodeje elektromobilů v podnikatelské sféře.

ÚČETNÍ JEDNOTKY BUDOU MÍT MOŽNOST VÉST ÚČETNICTVÍ V CIZÍ MĚNĚ (EUR, USD nebo GBP)

Díličí změnou je změna výpočtu čistého obratu, což je změna, která nemá zásadní význam. Doposud probíhala kvantifikace obratu relativně jednoduše a to tak, že byl proveden součet

všech výnosů (úctů v účtové třídě 6). Nově se do čistého obratu budou zahrnovat pouze výnosy z prodeje výrobků, zboží a poskytování služeb.

Poměrně výraznou změnou je možnost vedení účetnictví v takzvané funkční měně. I toto má svá omezení, kdy lze účetnictví vést pouze v omezeném výběru měn (britských liberách, eurech či amerických dolarech). Funkční měna je taková měna, ve které je realizována většina nákupů a prodejů. Z toho vyplývá, že se nelze samovolně rozhodnout, ve které měně účetnictví povedeme.

Zajímavostí v této souvislosti je, že při přechodu na jinou měnu dochází i ke změně centrální banky, od které jsou přebírány kurzy. Například při vedení v britských liberách se stává nově směrodatnou bankou Bank of England. Při vedení účetnictví ve funkční měně pak bude možno i daň hradit v dané měně.

ZMĚNA U NEPENĚŽNÍCH BENEFITŮ U ZAMĚSTNANCŮ

Zaměstnanecké benefity se u zaměstnavatelů staly již téměř standardem, a proto se jakékoli změny v jejich daňové úpravě dostávají do popředí zájmu. Nejinak tomu je u konsolidačního balíčku, který u vymezených benefitů (např. příspěvky zaměstnavatele na kulturní a sportovní vyžití, na rekreaci apod.) zavádí souhrnné zastropování na úrovni poloviny průměrné mzdy. Při překročení stanovené částky budou benefity podléhat zdanění. V roce 2024 bude hranice ve výši poloviny průměrné mzdy činit 21.983 Kč ročně.

POVINNOST ZVEŘEJŇOVAT ZPRÁVY O DANÍCH Z PŘÍJMŮ A ZPRÁVY O UDRŽITELNOSTI

Velké nadnárodní společnosti budou nově muset zveřejňovat zprávu o daních z příjmů, případně zprávu o udržitelnosti.

ZMĚNY U DOHOD O PROVEDENÍ PRÁCE

V současnosti jsou příjmy z dohod o provedení práce do stanovených limitů (10.000 Kč / měsíc a 300 hod. / rok) osvobozeny od sociálního a zdravotního pojištění. V případě nepodepsání prohlášení k dani jsou zatíženy pouze srážkovou daní ve výši 15 %.

Konsolidační balíček přináší novinku v podobě nového limitu ve výši 25 % průměrné mzdy u jednoho zaměstnavatele (10.500 Kč v roce 2024) a 40 % průměrné mzdy v případě konání práce na dohodu u vícero zaměstnavatelů (17.500 Kč v roce 2024). Od stanoveného limitu budou dohody podléhat sociálnímu pojištění.

ZRUŠENÍ STUDENTSKÉ SLEVY

V současné době si mohou pracující studenti uplatnit dle § 35ba slevu na studenta v roční výši 4.020 Kč. Vzhledem k zanedbatelné výši částky a jejímu ojedinělému využívání přichází konsolidační balíček s jejím zrušením.

ZRUŠENÍ ŠKOLKOVNÉHO

Nově bude rovněž zrušeno školkovné neboli sleva na dani za umístění dítěte.

OMEZENÍ SLEVY NA MANŽELKU/MANŽELA

Výrazné omezení nastane u uplatňování slevy na manžela či manželku. Slevu bude možné nově uplatnit pouze v u osob, které pečují o dítě do 3 let věku. Limit příjmů ve výši 68.000 Kč by měl zůstat zachován. Důvodem pro omezení této slevy je dřívější nástup do zaměstnání.

ZAVEDENÍ NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ U ZAMĚSTNANCŮ

Počátkem nového roku bude zavedeno v rámci konsolidačního balíčku nemocenské pojištění u zaměstnanců. Sazba tohoto pojištění bude činit 0,6 %. Aktuálně činí sazba sociálního pojištění u zaměstnanců 6,5 %, nově tedy bude činit 7,1 %. Celkový odvod zaměstnanců bude na hodnotě 11,6 %, z čehož bude činit 4,5 % zdravotní pojištění a 7,1 % sociální pojištění.

ZMĚNY VYMĚŘOVACÍCH ZÁKLADŮ U OSVČ

Změny se dotknou i osob samostatně výdělečně činných. Jednou ze změn je zvýšení minimálního vyměřovacího základu u sociálního pojištění na 40 % průměrné mzdy (aktuálně činí

vyměřovací základ 25 % průměrné mzdy). Osoby samostatně výdělečně činné, které mají vyšší vyměřovací základ než minimální pak budou mít vyměřovací základ navýšený o 5 % (aktuálně 50 %, nově bude 55 % z daňového základu).

ZMĚNY V OBLASTI DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Schválené změny se týkají i nejdůležitější daně v českém daňovém systému. Konsolidační balíček přináší zjednodušení počtu daňových sazeb z původních třech 10 %, 15 % a 21 % na dvě daňové sazby ve výši 12 % a 21 %. V podstatě dochází ke sloučení dvou snížených sazeb do jedné sazby.

Základní sazba zůstává neměnná ve výši 21 %. Úpravou spíše kosmetického charakteru je zavedení nové nulové sazby týkající se knih. Pro příklad lze uvést, že do 12% sazby budou spadat potraviny, stavby pro bydlení, léky či teplo.

ZVÝŠENÍ DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ

U daně z nemovitých věcí dojde k jejímu zvýšení, což způsobí úprava koeficientu daně. Navýšení sazeb bude činit průměrně 1,8násobek stávajícího zatížení. Rovněž by měla být zavedena automatická valorizace dle inflace, jinak též uváděno jako inflační koeficient.

VYŠŠÍ PROGRESE U DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Od částky Kč 131.901 Kč / měsíc bude v roce 2024 uplatněna sazba daně z příjmů fyzických osob ve výši 23 %. Částka je kvantifikována jako jedna dvanáctina 36násobku průměrné mzdy pro daný rok, aktuálně to je 48násobek průměrné mzdy.

DALŠÍ ZMĚNY

Mezi další změny se řadí změny v oblasti spotřebních daní v podobě navýšování spotřební daně z cigaret či tvrdého alkoholu. U cigaret a podobných tabákových výrobků by pak mělo být navýšování pravidelné.

U příjmů nazývaných jako ostatní příjmy (jedná se o příležitostné příjmy poplatníka) dochází k navýšení osvobozené částky na 50.000 Kč.

Novinka přichází i u zdanění příjmu při prodeji cenných papírů. V platnosti zůstává osvobození příjmů z prodeje cenných papírů od daně z příjmů fyzických osob do výše 100.000 Kč za zdaňovací období. K omezení dochází u osvobození příjmu z prodeje cenných papírů a podílů ve společnosti na částku 40.000.000 Kč. Časový test zůstává zachován.

Vyjma daňových změn přichází i další změny. Jednou bude zvýšení ceny za dálniční známku, kdy by cena ze současných 1.500 Kč měla vzrůst na 2.300 Kč. Pozitivní změnu lze spatřovat v možnosti nákupu jednodenní dálniční známky.

K omezení by mělo dojít u poskytované státní podpory u stavebního spoření. U tohoto produktu, který dlouhodobě je státem podporován, by mělo dojít ke snížení na maximální výši státní podpory 1.000 Kč / rok. Změna by se měla týkat nových i již uzavřených smluv. Vzhledem k nízkému úročení u tohoto produktu lze očekávat výrazný propad zájmu o sjednávání nových smluv.

Přes toto všechno Česká národní banka úporně trvá na svém tvrzení, že se jí podaří zkrotit inflaci a ta se bude v roce 2024 blížit dlouhodobému inflačnímu cíli o hodnotě 2 %. Nechme se překvapit, zda se jí to podaří.

“Chystané změny budou dopadat skutečně na každého z nás. A je jedno, zda daný člověk podniká či je zaměstnaný. Naše peněženky však nebudou ovlivněny jen zmíněnými opatřeními daňového charakteru, ale již nyní je deklarováno další navýšení cen elektrické energie a dalších komodit.”